

ГОДИШЊЕ ИСТРАЖИВАЊЕ ИНДУСТРИЈЕ

ПРАВНЕ ОСНОВЕ

Истраживање се спроводи на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009), као и Програма званичне статистике у периоду од 2016. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 55/2015).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ статистичког истраживања

Циљ годишњег истраживања ИНД-21 јесте приказивање, на годишњем нивоу, података о количинама залиха на почетку године, оствареној производњи, количинама производа утрошеним за даљу производњу, количинама залиха на крају године и количини и вредности продаје производа.

Посебан циљ представља **израчунавање просечне вредности по јединици мере производа**. Она је количник вредности остварене по основу продаје одређеног производа/услуге и његове продате количине.

Садржај статистичког истраживања

Годишњим истраживањем ИНД-21 прикупљају се следећи подаци о индустријској производњи: количине залиха на почетку године, остварена производња (у оквиру тога, приказују се подаци о произведеним количинама и посебно о услужно произведеним количинама), количина утрошена за даљу производњу, количина залиха на крају године, количина и вредности продаје производа.

Извештајне јединице и статистичке јединице (обухваћ)

Извештајне јединице су привредна друштва и предузетници. Јединице посматрања су предузећа из сектора В-Рударство (без области 5-Експлоатација угља и области 6-Експлоатација нафте и природног гаса) и С-Прерађивачка индустрија (без области 19-Производња кокса и деривата нафте). Класификације делатности КД (2010), као и јединице врсте делатности неиндустријских предузећа које обављају индустријску делатност.

Истраживањем су обухваћене јединице посматрања које чине најмање 90% вредности промета за сваку област индустријске производње.

Метод, време и извори за прикупљање података

Примењује се **извештајни метод** – свака извештајна јединица саставља извештај на обрасцу (упитнику) ИНД-21.

Извештајне јединице достављају Годишњи извештај индустрије за претходну годину надлежном подручном одељењу до 10.априла текуће године (упитник је доступан на веб сајту Републичког завода за статистику <http://www.stat.gov.rs/istrzivanje/methodology-and-documents/?a=06&s=0>).

Извори података јесу књиговодствена, магацинска и друга евиденција и документација којом располаже извештајна јединица.

Обавеза заштите индивидуалних података

Обавеза заштите индивидуалних података темељи се на члану 3. Одредбе за заштиту давалаца података, члановима 44, 45, 46, 47, 48 и 49 Одредбе о поверљивости Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009).

Списак и дефиниције основних обележја – индикатора

Производ – настаје као последица неке индустријске активности, а дефинисан је Номенклатуром индустријских производа за годишње истраживање индустрије. Термин производ користи се као општи, како за производе који имају физичку димензију тако и за индустријске услуге. Под готовим производом сматра се сваки производ који је достигао одговарајући степен прераде, тако да је у Номенклатури за годишње истраживање индустрије наведен под посебном шифром и посебним називом. Производ је готов када његову исправност провери фабричка или друга контрола квалитета производа. Неисправни производи не сматрају се готовим производима.

Количина залиха на почетку године – подразумева стање залиха пренетих из претходне године, при чему је стање у магацинским књигама усклађено са утврђеним реалним стањем после инвентара.

Остварена производња – представља укупно остварену производњу датог производа, изражену у одговарајућој јединици мере, у претходној години у односу на годину обраде извештаја, и односи се на период који одговара календарској години. Односи се на производњу која је завршена у години за коју се подноси извештај.

Под **услужном производњом** подразумева се производња коришћењем сировина наручиоца и за његов рачун, тако да се произвођач не јавља као власник робе, већ само као извршилац услуге. Услужна производња исказује се шифром, називом и јединицом мере предвиђеном за дати производ, али у одвојеном реду, уз посебну шифру у колони „врста производње“, која означава услугу.

Количине утрошене за даљу производњу – ова ставка обухвата потрошњу производа произведених у оквиру самог привредног субјекта (извештајне јединице). То је тзв. интерна реализација.

Количина залиха на крају године – приказују се количине нереализованих производа затечене код произвођача на дан 31. децембра односне године.

Продаја (реализација) производа – у обзир се узимају количине производа које се испоручују ван привредног друштва за које се подноси извештај и за које је испостављена фактура. Исказује се на два начина: 1) натуралним показатељима (тј. у одговарајућој јединици мере) и 2) вредносним показатељима, у хиљадама динара. Вредност промета не обухвата порез на додату вредност (ПДВ).

Просечна цена у РСД – представља просечну вредност по јединици мере производа, изражену у националној валути. Добија се дељењем вредносног и натуралног показатеља реализације. Иако овако добијена просечна вредност по јединици мере производа може да садржи унутрашњи варијабилитет, када један производ из номенклатуре обухвата више сродних артикала који се разликују по моделу, величини и квалитету, податак о просечној вредности производа по јединици мере се прихвата за даља прерачунавања.

Ниво репрезентативности података (*шеришоријални и КД*)

Подаци су репрезентативни за:

- индустрију укупно; области делатности 07 – 33 (без области 19 Производња кокса и деривата нафте) Класификације делатности КД (2010)
- територију Републике Србије. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

- Резултати истраживања ИНД-21 су у сагласности са резултатима Евростата јер се у статистичком систему Републике Србије, почевши од годишњег истраживања за 2010, користи Номенклатура за годишње истраживање индустрије, која се базира на Prodcom листи, по којој земље ЕУ прате индустријску производњу.

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања (*огговорни произвођач званичне сјаиисшике*)

- Републички завод за статистику: Одсек за статистику индустрије у Београду, Одељење за статистичке послове у Сектору за статистику АП Војводине и подручна одељења у Зрењанину, Новом Саду, Сремској Митровици, Панчеву, Суботици, Шапцу, Зајечару, Лесковцу, Краљеву, Новом Пазару, Нишу, Ваљеву, Смедереву, Ужицу и Крагујевцу.
- Градска управа града Београда, Секретаријат за управу, Сектор статистике.

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на члану 26, а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на члану 52. Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009).

Роковник основних фаза спровођења истраживања (укључујући његово објављивање)

- Извештајна јединица треба да достави попуњен упитник ИНД-21 надлежном статистичком органу до 10. априла текуће године за претходну годину.
- Подручна одељења треба да доставе прикупљене и делимично преконтролисане извештаје Одсеку за статистику индустрије до 27. маја текуће године.
- Рок за прве резултате обраде ИНД-21 од стране Републичког завода за статистику је 08. новембар текуће године.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упутство за попуњавање упитника

Производњу индустријских производа треба приказати под шифрама и називима из НИП-а, по растућем редоследу шифре.

Шифра производа – унети одговарајућу шифру за производ из НИП-а за годишње истраживање.

Назив производа – унети одговарајући назив производа из НИП-а за годишње истраживање.

Врста производње – унети шифру „0“ за сопствену производњу или „1“ за услужну производњу.

Назив јединице мере – унети назив одговарајуће јединице мере за производ из НИП-а за годишње истраживање.

Шифра јединице мере – податке о производима треба исказивати у јединицама мере које су предвиђене НИП-ом за годишње истраживање. За све индустријске производе обавезно треба унети шифру „1“. То је јединица мере која је наведена као прва за тај производ у НИП-у. За највећи број производа предвиђено је исказивање података у само једној јединици мере. Међутим, неке производе, као што су бродови, алкохолна пића и неки хемијски производи, треба исказати у два јединицама мере. Податке за јединицу мере која је наведена као друга за тај производ треба исказати под шифром „2“, у колони предвиђеној за јединицу мере. У случају да извештајна јединица евидентира своју производњу у некој другој јединици мере, а не у оној која је наведена у НИП-у, треба да се изврши прерачунавање. Коефицијенте за прерачунавање треба утврдити уз помоћ стручњака из привредног друштва и користити их приликом састављања статистичких извештаја.

Остварена производња – представља произведену количину неког производа у траженој јединици мере на територији Републике Србије у периоду од годину дана. У остварену производњу треба укључити и производњу остварену на бази заједничког улагања са страним партнером, као и производњу привредних друштава која су у власништву страних држављана, али само ако је остварена на територији Републике Србије.

Количине утрошене за даљу производњу – представља произведену количину неког производа који је дефинисан НИП-ом, али који се даље прерађује или уграђује у други производ у истој или другој организационој јединици истог привредног друштва.

Количине залиха на крају године – представља залихе готових производа затечене на дан 31.12. извештајне године.

Продаја (реализација) производа – количина и вредност. Представља количину и вредност производа које је извештајна јединица произвела у неком периоду и продала их (фактурисала) другим пословним субјектима у извештајној години. Под продатом производњом сматрају се и производња, прерада или индустријске услуге извршене на основу уговора с наручиоцем (за туђ рачун). Вредност реализације укључује и трошкове паковања, чак и када су они одвојено наплаћени; међутим, не укључује било који порез, одвојено наплаћене трошкове превоза, као ни попусте који се дају потрошачима.

Вредност продаје уписује се само код јединице мере која је као прва наведена у НИП-у.

Списак номенклатура и класификација које се користе у истраживању (са обавештењем где се могу пронаћи)

- Класификација делатности КД (2010) прописана Уредбом Владе Републике Србије од 29. јула 2010. године („Службени гласник РС“, бр. 54/2010) на основу Закона о класификацији делатности („Службени гласник РС“, бр. 104/2009).
- Номенклатура индустријских производа за годишње истраживање индустрије за извештајну годину (Методологије и стандарди, Републички завод за статистику).

Номенклатура је доступна на веб сајту Републичког завода за статистику (<http://www.stat.gov.rs/istrazivanja/methodology-and-documents/?a=06&s=0601>).

Списак публикација у којима се објављују методологија и резултати истраживања (у *штампаном облику и/или у оквиру интјернетј прјезентјације*)

- Производња индустријских производа из Годишњег истраживања индустрије (Prodcom).
- Документационе табеле.

Ове публикације имају годишњу периодичност, издају се за претходну годину и доступне су на веб сајту Републичког завода за статистику (<http://www.stat.gov.rs/oblasti/industrija/proizvodnja-industrijskih-proizvoda-1/>).

Контакт особа – Катарина Живојиновић, локал 325